

نداء خلق

×× در شورای ملی ××

بقیه جلسه روز یکشنبه ۱۹ جوزا

نظر محمد خان نوا - آقای نوا به بیانیه خود ادامه داده و فرمودند که: شورا یمایک وضعیت ظاهری را هم دارا نمیشد و با آنکه ۲۰ سال است شورا داریم برایش جای نساخته اند و بان قیمت نمیدهند بمقیده من ادامه رویه و روش موجوده حکومت خدای ناخواسته مملکت را خراب خواهد ساخت زیرا طبمادر مملکتی که صمیمیت و همکاری و احترام بقانون اساسی وجود نداشته باشد طبما ان مملکت رو بانحطاط میسرود بنده میخواهم رئیس صاحب شورا بفرمایند که ما چه داریم - مصارف ما چه مزیتی دارد فجایمی که در مصارف و اقتصاد و داخله و زراعت و دیگر شقوق مملکت موجود است در هیچ گوشه دنیا دیده نمیشود (تائید و کلا) اگر انتقاد کنیم اشخاص منفعت جو و کسانیکه قاننون و دیموکراسی بمنفع شخص ان ها تمام نمیشود ما را - مفرض خواننده و بمالک خارج مربوط میدانند - درجای که قاننون نباشد انسان در اعمال خود دچار حیرت میشود - اگر ساکت باشیم جواب خلق را چه بگوئیم و اگر بگوئیم چه چیز و تا کجا - اگر حکومت دیموکراسی است و کابینه در مقابل شورا یملی مسئول است پس باید بااساس ماده ۲۶ قانون اساسی در مقابل مسئولیت - خوب بفرمایند جواب داده و بقانون اساسی مملکت و شورا یملیت احترام کنند و الا نه در صورتیکه قانون اساسی احترام نشود - شورا یملی معنی بوده و رژیم استبدادی است فلذا دولت باید خط سیر خود را تمین کند و رته باین ترتیب کاری امکان نداشته و ما نمیتوانیم قناعت ملت را حاصل کنیم - جلسه ساعت دو بعد از ظهر خاتمه پذیرفت

جلسه ۲۰ جوزا

در ساعت ۱۱ و ۴۵ جلسه تحت ریاست شاذلی داری شروع و قبل از قرائت آجندة الله میرخان وکیل تنی عریضه را برنمیشور ا تقدیم و گفت در خصوص وزرا بنده صاف میگویم که در مملکت هیچ کاری نشده و تمام تصویبات شورا بجائی نرسیده و علی نگردیده - اگر ما وکلای ملت نیستیم و خلاف قاننون بشورا آمده ایم باید شورا منحل شود و در عوض وکلای حقیقی انتخاب شوند ولی اگر ما وکلای حقیقی ملتیم و وثایق قانونی بدست داریم و برای خیر ملت و مملکت و دولت حرف میزنیم پس باید

(۵) اعلامیه حقوق بشر

بشر در طی قرون متوالی بالاخره راه نجات خویش را به اطاعت يك قانون مفید اجتماعی دانسته و تجارب تلخ و جان کاه به بشریت درس داده است که همه خونریزیها - وحشت ها و طوفان های جنبش اقوام مظلوم و فقیر - همه در اثر بی قانونی - خود سری و خود رایی بوده و فقط راه نجات بشر باطاعت يك قانون متین و سنجیده اجتماعی است و بس. خون ریزیهای تنگین و شرم آور و انتقام های جانکاه و مد هشی همه زاده بی قانونی بوده و با استبداد و فساد و تمام استبداد مخرب بنیاد هستی اجتماع بوده و نه تنها استبداد مظلوم و ستمگر را نیست و نابود میکند بلکه بالاخره - ستمگر نیز در اثر عصیان اجباری توده های ملت در آتش - انتقام نیست و نابود میشود - تاریخ هزاران امثله درخشان این حقایق تلخ و تنگین را ضبط کرده و با سامان ملل متحد با تفاهت برای سد همان وحشت ها و بربیت ها - و برای چاره آلام و درد های اجتماعی توده های بشریت اعلامیه حقوق بشر را تدوین و تصویب نموده و از تمام اعضای جامعه ملل جدا تقاضا نمود تا از راه تعلیم و تربیت - از راه مدارس و نشریات مردم را با احترام این قانون و داشته و نگذارند که باز اشخاص ستمگر و خود رای و خود سر بخرمن هستی بشریت آتش زده و توده های بشریت را بمصیان و اغتشاش مجبور سازند

ماده ۲۳ - اول هر کس حق دارد کار کند - کار خود را ازاد انتخاب نماید شرا یملیت منصفانه و رضایت بخشی برای کار خواستار باشد و در مقابل بیکاری مورد حمایت قرار گیرد

دوم - همه حق دارند که بدون هیچ تبعیضی در مقابل کار مساوی اجرت مساوی دریافت دارد - منوم - هر کس که کار میکند بمزد منصفانه و رضایت بخشی ذیحق میشود که زندگی او و خانواده اش را موافق شئون انسانی تامین کنند و ان را در صورت لزوم با هر نوع وسایل دیگر حمایت اجتماعی تکمیل نماید - چهارم - هر کس حق دارد که برای دفاع از منافع خود با دیگران اتحادیه تشکیل دهد و در اتحادیه ها نیز شرکت کند

ماده ۲۴ - هر کس حق استراحت و فراغت و تفریح دارد و بخصوص به محدودیت مصقول ساعات کار و برخس های ادواری با اخذ حقوق ذیحق میباید شد

ماده ۲۵ - اول - هر کس حق دارد که سطح زندگی او سلامتی و خود و خانواده اش را از حیث خوراک و مسکن و مراقبت های طبی و خدمات لازم اجتماعی تامین کند (بقیه در ۶)

کا بیته وزرا را خواسته و ازان ها بهر سبب که چرا قانسون
اساسی مملکت و تصویبات شهرا یملی را احترام نمی نمایند
اگر ثابت شد که آنها ۰۰ اند پس باید محاکمه شوند
و بجزای اعمال خود برسد.

سپس باکتریت آراء واپور وزارت مالیه در مورد غله خبر میداد
که ۳۵ صحیفه بود قرائت شده و تا ختم مجلس دوام داشت
(ما در اتی مذاکرات مجلس و واپور خویش را در مورد واپور
وزارت مالیه باطلاع هموطنان گرامی خواهیم رسانید)
جلسه روز سه شنبه ۲۱ جوزا

درین جلسه عرضیه اهالی جرم بد خشان در مورد
حدود و حقوق بلدی از طرف منشی قرائت شده و سپس در
اثر مذاکرات زیاده و تائید و کلا با اساس قانون بلدی تصویب
گردید که بلدی ها فقط حق دارند از منطقه بلدی یعنی
مناطق که در انتخاب رئیس بلدی شرکت داشته و داخل
حوزه بلدی بوده و وکیل ناحیه دارند - حق دارد -
محصولات بلدی را مطابق قانون گرفته و خلاف قانسون
هیچ کس حق گرفتن محصول را نداشته و مخصوصا بلدی ها
حق ندارند از دکان خارج منطقه بلدی محصولات
بلدی را اخذ کنند .

جلسه روز یکشنبه ۲۶ جوزا

جلسه ساعت ۱۱ در تحت ریاست شاغلی داوی شروع و منشی
شورا حاضر بودن ۱۱۴ نفر وکیل را اعلام داشته و سپس شاغلی
داوی رئیس شورا اظهار داشت که قبل از قرائت اجنده
باید بر یک پیشنهاد و کلا بحث نمائیم که ان ها میخواهند
مجلس عمومی هر روز کار کند زیرا در کمیسیون ها کار نیست -
شاغلی داوی اظهار داشت بمقیده من در کمیسیون ها
کار موجود است و نظر برای اکثریت و کلا برای هفت گانه
قانون وظایف داخلی شورا و قانون انتخابات را در آجنده
قبل از تحریری اقایون و کلا ما حق اولیت داده ایم و سپس
شاغلی عبد العظیم خان صافی سر منشی شورا بقرائت موضوعات
موجوده در کمیسیونها شروع و عده ای از وکلا رای دادند
که بیکروز بتعداد جلسات عمومی افزوده و دو روز برای کار
کمیسیون ها تخصیص داده شود سپس با اجازه رئیس و کلا
بمذاکرات آغاز نمودند :

محمد انور خان وکیل بگرامی - قرائتیکه در جلسه گذشته
عرض نموده بودم موضوع مهم و حیاتی ملت موضوع گدام است
چنانچه اینکه یک تمداد وکیل فدوی عریضه تحریر و از صورت
جبر و ظلم که نسبت بخیرداری بالای ان ها است شاکی
میباشند که اینکه عریضه شان خدمت شما تقدیم است تا در
آن باره بمقتلعت شان بهر دازید بمقیده من این موضوع
بسیار مهم است و باید قبل از اجنده فیصله ای در باره آن
بمصل آید .

محمد کبیر خان وکیل غور بند - بنده راجع بد و موضوع
عرین میگویم اول در باره کمیسیون ها و دیگر در اطراف مجلس
عمومی : اگر کمیسیون ها کار کرده و نوادی برای مجلس عمومی
تهیه نمایند البته دران صورت مجلس عمومی زود بفیصله -
رسیده و کاری خواهند توانست و گویا وجود کمیسیونها
برای تهیه مواد برای مجلس عمومی ضروری است ولی درین

قسمت گفته شاغلی داوی که مواد هفتگانه را ضروری
می پندارد عرض میکنم که در اواخر سال ۲۸ مواد هفت
گانه در شورا تحت بحث آمده و عموم و کلا درین باره -
سخنرانی نموده و بنده هم بارها گفته ام و باز میگویم
که باید شاغلی رئیس شورا در ترتیب اجنده با و کلا
مشوره نموده و رای اکثریت مجلس را احترام نماید تا
موضوعات مهم و حیاتی در اجنده داخل شود - مطلب
اصلی و کلا غله خریداری است و ما تصدیق سال گذشته
صدر اعظم را بملت اعلام نموده ایم - اساس شکایت ما
و ملت ازین قانونی است و ثاقانون احترام نشده و حکومت
و کلا ی ملت با هم همکاری و مفاهمه ننمایند اگر بجای
نمیرسد - اما ما درین راه مقصود نمیشیم زیرا در نظر
سه سال یکا بیته موجوده با حسن نظر پیشامده نموده ایم
و اکنون دوره ما رو بختام است ولی اکنون نزد ما ثابت
است که کا بیته موجوده و کلا ی ملت روح موافقت نداشته
و در حالیکه تمام قدرت در دست و کلا ی ملت بوده و
میتوانند در یکروز چار کالیه بسازند و منحل کنند ولی
وزرا بقانون اساسی و سایر قوانین مملکت احترام نکرد
و نمیکند در قانون اساسی ذکر است که و کلا میتوانند
از وزرا بر سر نمایند ولی وزرا برای استیضاح حاضر
نمیشوند پس من بحیث یک وکیل و با اساس قانون مشروطه
این کا بیته را قبول ندارم (تائید و کلا) .

محمودی وکیل کابل - در مسئله کمیسیون ها بنده عرض
میکم که مواد زیادی در کمیسیون ها باقی مانده و در
سال گذشته نظر بمصروفیت و کلا در مطالبه سو دجه
ماتوانستیم بسایر مذکوره واری نمائیم - در کمیسیون
سبع شکایات عرایض زیاد اهالی موجود است بمقیده من
بهتراست بیکروز بایام جلسه های عمومی افزوده و دو روز
را برای کار کمیسیون ها تخصیص دهیم - در مورد موضوعات
ما ثره باید عرض کنم که ما باید اصل منبع فساد را دریافت
کنیم - سه سال است ما در اطراف مواد هفت گانه مباحثه
نموده و حکومت و ملت تصدیق نمینمایند که ملت ازین ناحیه
شکایات زیادی داشته و باید چاره ای برای این بار
کمر شکن ستجدید شود اما وزرا با تقدیم واپور های چندی
در عرصه سه سال کار را به سویق انداخته و میخواهند
این دوره را سهوی سازند - وزرا در مقدمه ایت واپور
تصریح میکنند که مملکت آباد نیست قسمت اعظم مملکت
خشک و بایر است - زراعت ما بمسبست اولیه و ناقص
جریان داشته - حمل و نقل و وسایل عسری موجود نبوده
سرك ها خراب - مصارف ناقص و ممد نیات تا کنون -
استخراج نشده ۰۰۰ ما هم این گفته های ان ها را
تائید میکنم ولی می پرسیم که آیا در همه این خرابی
ها مقصود چیست - یا آنکه مملکت خراب است اما ما چشم
سر مشا هده میکنم که اکثر را و کار میدان بزرگ
دولت سرمایه دار و بلاک بوده و با استفاده سوء سرمایه
ملی را در بانکهای داخل و خارج اندوخته اند - این
ها با رویه خویش اعتماد خویش را باخته و ما اسناد
و عرایض بدست داریم که ملت در اثر همین اعتمادی

نشد و کلا تیکه میفرمایند مواد زیادی در کمیسیون ها موجود است لطفا بفرمایند کدامیک از مواد مذکوره اجرا شده است و اگر مایک عده مواد دیگر را بدار الا تشا بحیا ویم شاید بدووه دیگر بماند فلذا باید کمیسیون ها مصلط شده و مجلس عمومی هر روز کار کند .

رئیس - بمقیده من مقصد وکیل صاحب این است که کار ها انجام نشده و باید فهرست کار هائیکه شورا توسط کمیسیون مع شکایات نموده بویکیل صاحب نشان داده شود - بمس عقیده من چون قرار قانون اساسی شاه مصنون و غیر مسئول است پس بودن مصوبات شورا برای امضای شاه خلاف روح دیمو کراسی است و نباید کار هائی را که وظیفه قوه اجرائیه است بحضور شاه تقدیم نمود من بهمان اساس و مطابق روح دیمو کراسی مصوبات مذکوره را بصدارت برده ام - این که آقای خسته رفتن چند نفر را بصدارت کسر شان شورا میدانند بمقیده من رفتن یک مالا دست هم نزد دست کسر شان نیست و در دوره گذشته ما نیز چند بار چنین کرده ایم لذا هر وقت مسئله شان خود را بزمان آوردن پشان خود شک داشتن است و محقق است که شان شورا در دوره ۷ حفظ شده و ما نباید زود اظهار ازردگی نمائیم زیرا وزرا همیشه اوامر شورا را اطاعت کرده اند و هر وقت برای استیضاح بشورا آمده اند و میتوان گفت که بعضی از ان ها قلبا خوش اند که تحت اداره شورا باشند و بعضی ظاهرا فلذا بمقیده من باید دوسه نفر انتخاب شود و اگر این را کسر شورا میدانند من از کفیل صدارت در خواست میکنم که ان ها بشورا بیایند تا راه حلی پیدا شود - لذا اگر وکلا میخواهند باید اول این سه نفر را تصین کنند -

الف - من با انتخاب دوسه نفر وکلا مخالفت میفرمایم زیرا مذا کسه چه درین جا صورت بگیرد یا ان جا سودی ندارد زیرا ما بار ها با کابینه مفاهمه نمودیم وزرا در سال ۲۸ و ۲۹ بار ها به کمیسیون آمدند - دلا یلی گفتند و دلا یلی شنیدند ولی ما بفیصله ای نرسیدیم ما نزد صدر اعظم صاحب رفقیم و مسایل را شرح دادیم ولی فایده ای نکرد و نتیجه نداد - سال گذشته کمیسیون مختلط تصین شد ولی تا جائیکه مصلومات دارم راه حلی برای مسایل مهم و حیاتی پیدا نشده و وزرا حاضر نگردیدند راه حلی برای مسایل مذکوره پیدا کنند - بمقیده من بمسود است که ما وقت خود را با مفاهمه بگذرانیم - رایجور و زارت مالیه در مجلس قرائت شد پس اگر وزیر موجود باشد یا نباشد باید ما فیصله خود را در باره ان صادر کنیم و برای صحت همایونی بفروستیم - اگر قبول شد یک بار بزرگی از دوش ملت رفع میشود و الا وظیفه ما تمام میگردد در غیر ان مناسبات کابینه و شورا از بدتر شده میرود و البته زمانیکه را پور زمستانی - کمیسیون رسید در باره ان نیز فیصله صادر میکنیم ولی باید بداند که اتحکاس مسئله روز بروز شدید تر شده میرود - چنانچه مردم شکر کروی تشریات جواب مید رسمی را میدهند گرفته و حاضر نمیشوند که تخصیص غله را قبول کنند و ممکن است قوه اجرائیه اعمال قوه نموده و مسئله را چیز دیگر سازد .

عبدالاول خان وکیل تالقان - حضراتیکه در باره غله

خریداری حرف میزنند حق دارند زیرا سال سوم است که این موضوع مورد بحث بوده و صدراعظم هم وده داده بود که کمیسیون مختلط برای رفع غله خریداری در سال ۳۰ چاره بمنجند و هم فیصله شده بود که بودجه سال ۳۰ نیز در کمیسیون در زمستان تدقیق شود ولی وزرا حاضر نیستند با شورا بموافقه برسند و در مقابل صدای ما بهیچ جا نمیروند و گفته آقای ام ج که در اخبار رسمی انیس نشر شده است درست است که صدای ما از چهار دیواری شورا بیرون نشده ۰۰۰۰ و چون رئیس صاحب همیشه مردم را مصلح و صبور و حوصله دوت میکنند پس هیچ کاری از پیش نمیرود زیرا خود رئیس در مورت نشسته و از قلب ملت غریب و فقیر آگاه نیستند و بطوری از کابینه طرفداری میکنند که گویا خود شان عضو کابینه باشند دو سال را بهیچ تیر کوریم و سال دیگر را نیز به ها ها میگذرانیم فلذا باید ما رای عدم اعتماد خود را در مورد کابینه تصویب کنیم و طبق ماده ۷۶ بحضور اعلیحضرت عرض نماییم تا امر بفرمایند یک کابینه مسئول بوجود آید زیرا وزرای موجوده آرزو تدارک به وکلا ی ملت موافقه نموده و مدارک تهیه شده وکلا را با قزودی ماضی بکار بردند و حال آنکه سه ماه بعد از ان استفاده میکنند - این وزرا بمصایب شورا اهمیت نداده و قانون اساسی را مکررا شکستانده اند تا یک کابینه مسئول تشکیل نشود کار ما و مفاهمه با وزرای موجوده فایده ای ندارد - نمیدانم که وکلا ی محترم این گفته بنده را تائید میکنند یا نه (تا تئید یکمده وکلا) آقای بلخ - مرد زمان همه وکلا غله خریداری است و این مبرهن است که بملت تکلیف زیادی است تلقی نشود که من از کدام وزیری حمایت میکنم ولی من در ظرف ۴۵ سال کابل را ندیده و وزیری را هم نمیشناسم لاکن در یک فامیلی که مرکب از پدر و مادر و اولاد ها باشد هر کدام دارای وظایفی اند و باید مسایل خود را به مشوره رئیس فامیل حل کنند و اگر یکی از اعضای فامیل فاسد شود باید بکلان و رئیس فامیل عارض شوند - موضوع غله مربوط بتمام مملکت بوده و یک بار ما لا یتطاق است و چون مملکت پادشاه دارد و اگر کسی خلاف قانون رفتار کند فرض پادشاه است که طبق شریعت ان را مجازات کند و حقیقتا ما حتی بر پادشاه داریم که عبارت از بازخواست و عدالت است و او حتی بر ما دارد که عبارت از اطاعت است پس وکلا موظف اند که با پادشاه که نظر با ساس اسلام اولوالامر است مذاکره نمایند و عرض کنند که این بار بر ملت تکلیف زیادی است و اگر باز پادشاه انرا لازمی میدانست ما باید قانع شویم و ان را قبول کنیم و با ان که این بار طاعت فرستاد ولی چون لزوم ان تثبیت شد ایشار میکنیم و ایشار اساس دین اسلام است در باره وزرا باید بگویم که وکلا هم از همین مملکت اند و ممکن است بعضی برادر های شان در همین مجلس باشند پس ما یکی را خوب و دیگری را بد گفتیم نمیتوانیم مثلا من دیروز قاضی بوده یک نفر وکیل حکمران بود دیگری رئیس بود ولی امروز همه وکیلیم پس چطور میکنست

شان حاضر نیستند در باره غله خریداری بحرف اولی گشت
د هند - رای وزیرا قاطع است و حتی امروز ان هابفکر تا همین
کسر بودجه نبوده و بلکه فقط آرزوی شان دوام غله خریداری
و با سه چند ساختن مالیه است ولی بمقیده من ملت و وکلا
نمی توانند بیشتر ازین درین مورد با کابینه موجوده همکاری نمایند
من بحیث یک وکیل آرزو میکنم که مجلس عمومی بکا بینه موجوده -
رای عدم اعتماد داده و این وزیرا بحیث ... محاکمه شود و وزیرا
اسناد و شواهد ثابت میکند که اکثریت ان هادرا رای هزاران
جریب زمین و املاک و سرمایه های زیادی در بانکهای داخل
و خارج میباشد (تائید وکلا) *

دای - این که امروز وزیرا نیامده اند - انکار ان ها را ثابت
نمیکند بلکه دارا الا نشاء با آنها خبر نداده است - ما باید
این قدر کم حوصله نباشیم - تا وقتی که شاه محمود خان غازی
برویگا نیامده بود مملکت قانون را نمیشداخت لذا باید
حوصله داشته باشیم تا قوانین عمومیته پیدا کند و همه کس به
ان اشنا شود - درین قسمت فطوق شاغل وکیل غور بکنند که میگویند
ما سه سال در مسئله غله خریداری بحث کرده ایم - بمقیده
من در تاریخ فرق موجود است شک نیست که بگفته داکتر صاحب
بعضی ملاکین در زمره وزیرا موجود است زیرا محیط اطراف ان
ها جلوگیری نکرده است ولی تمام اعضای کابینه ملاک نیستند
و شاید اشخاص خارج کابینه وزیرا پیدا شوند که تعداد زمین
های شان زیاد تر باشد - من نمیخواهم که از وزیرا دفاع کنم
و شک نیست که انسان بدیدن یک شخص جریحه دار سخت
متحسب میشود ولی ممکن است مطالبه واقعه و تعیین علل راسخا
ان قضاوت شخص را تغییر بدهد - من هم یکی از نمایندگان
باشم و حاضر سخنان شما را بحکومت برسانم ولی ما باید کار
های خود را از راه مطلق فیصله کنیم *

محمد ابراهیم خان وکیل زرم - بنده عریضه اهالی و ملکان
زرم را بریاست شورا تقدیم کرده ام حکومت امر قطعی داده است
که ان ها تخصیص غله خریداری را تسلیم شوند ولی ان ها -
مشکلات خویش را در عریضه تقدیم نکرده اند - من از مجلس -
تقاضا میکنم که در مورد غله خریداری جوابی بدهند خواه
منبت باشد و یا منفی تا سوء تفاهم درین حکومت و ملت مشکلا
ت پیدا نکند *

محمد نسی خان وکیل ینگ قلمه - ما بار میگوئیم که قانون
عملی نمیشود ولی ما در حالیکه در مجلس هستیم خارج اجند
بحث میکنم فرموده داکتر صاحب در مورد کابینه باید مطابق
قانون پیشنهاد شده و پس از ان که در اجنده گرفته شد مطرح
بحث قرار داده شود *

دای - امید است بر تجویز بنده که عبارت از انتخاب دو سه
نفر وکلا برای مفاهمه با رئیس کابینه است بحث شود *

خسته - امروز وعده شده بود که وزیر مالیه برای استیضاح
خواسته شود ولی حاضر نشد - این که رئیس صاحب فرمودند
که از مسئله غله خریداری سه سال نگذشته بمقیده من درست
نیست زیرا از مسئله مذکور سه سال گذشته و فیصله ما بجای نی
ترسیده شاید رئیس وکلا ی محترم بیاد داشته باشند که
سال گذشته صدر اعظم صاحب فرموده بودند که همیشه مختلط
برای فیصله سریع این کار تعیین شود - ولی تا حال که سه سال

از سال میگذرد و وزیرا مسئله را به تصویق انداخته و با آنکه
در زمستان چندین بار با ان ها مفاهمه نمودیم ان ها
نخواستند راه حلی برای این کار پیدا شود - در هفته -
گذشته قریبا ۱۱ روز قبل تسلیم واپس را وزیرا وعده نموده
بودند ولی تاکنون ان را تسلیم نداده و صرف آرزوی آنها
گذرانیدن وقت است لهذا خود قضاوت کنید که عد
موافقه از طرف ما است و یا از جانب کابینه - واضح است
که وزیرا نخواستند شورا کار کند - بهر حال ان ها در اخبار
نوشتند تا مردم را بشورا بد گمان سازند و صور یحاشیه
اند که وقتی تصویبات شورا عملی میشود که تصویبات از حضور
اعلیحضرت همایونی بگذرد و حالا که در مواد قانون
در یحاشیه مذکور است که فیصله های شورا بدون رفتن به
اعیان و امضای اعلیحضرت برسد ولی صرف در ارایج قانون
امضای اعیان نیز شوط است جواب ماده ۶۶ را باید
رئیس صاحب بگویند که چرا تصویبات شورا را در عرض
حضور شاه بصدارت بودند - بمقیده من رفتن همیشه به
حضور کفیل صدارت در شان شورا است زیرا کابینه وزیرا
مطابق قانون اساسی (ماده ۷۶) در نزف شورا مستقر نموده
و لذا شورا باید مطابق قانون اساسی یک همیشه شرفی
انتخاب و درین باره عریضه بحضور اعلیحضرت تقدیم کنند
اینگه وزیرا ادعا میکنند که مصوبات شورا از چهار دیواری
شورا خارج نشده است - درست است زیرا تصویباتیکه
در عریضه رئیس صاحب شورا بصدارت رفته بجای ترسیده
اما قسمت اعظم گفتار وکلا در مورد مواد قانون اساسی است
ما از آقای وزیرا میترسیم که ایا قانون اساسی از طرف
لویه جرگه و شورا تصویب نشده و یحده شاهانه ترسیده
است اگر رسیده پس چرا مواد قانون اساسی عملی نشده و
وزیرا ان را احترام نمی نمایند - در قانون اساسی بیگار و صریحا
منزع است ولی ان ها ان را تصویب سوء می نمایند و اگر
در اوقات صلح بیگار و منوع نبود پس جمله استثنای بیگار
در موارد جنگ و قانون اساسی بی لزوم بود - میدانیم
که غله خریداری برای ما یحتاج عسکر است و انکار نداریم
که عساکر ما برای دفاع از خاک موظفند ولی باید بگوئیم
که تنها عساکر از خاک دفاع نکرده و بشهادت تاریخ فرد
فرد ملت هر وقت برای دفاع از خاک خان ثلثی کرده اند
و چون عموم ملت از غله خریداری بستره آمده و همه شکایت
دارند پس لازم بودیه پاس احترام ملت حکومت حاضر
میشد راه حلی برای این قضیه پیدا کند چون کابینه در
همه امور با ما موافقه نکرده و آرزوی موافقت ندارند و قوانین
را با ما مال کرده اند پس من بحیث یک وکیل ازین کابینه
سلب اعتماد میکنم (عده از وکلا درست است - درست است)
دای - من میگویم که برای حل قضیه سه نفر انتخاب شود
ولی همه وکلا خلاف موضوع حرف میزنند *

محمد رفیق خان وکیل سرخورد - در حین انتخاب
سه نفر وکیل من با آقای خسته هم عقیده ام زیرا کابینه
وزیرا شورا بوده و لذا ما باید مستقیما بحضور اعلیحضرت
بروزیم - در خصوص اجنده عرض من این است که ما در سال
گذشته کارهای زیادی کردیم ولی یک موضوع هم اجرا

يك فرد در خارج شورا بد بوده ولی در داخل شورا خوب
با شد همه و كلا ميدانند كه قلت غله در فراه بیشتر بوده
و اكثر اهالی فراه از شدت فقر و فاقه به ولايات ديگر خصوصاً
سمت شمال رفته و شاید ولايت شمال اطلاع داشته باشند
ولی چه بايد كرد بمقیده من لا زم است چند نفر از ولايت
كه ميتوانند در عين موضوع از حقوق شورا دفاع نموده و خوب
استدلال نمایند انتخاب شوند و مسئله را بحضور شاه -
عرض نمایند .

عبد القیوم خان وكيل مقر - سخن من در باره کمیسیون
بود و ممكن از فكرم رفته باشد ما با کمیسیون مخالفت نمیکیم
ولی باید کارهای موجوده کمیسیون ها را تمام کنیم و باز
کار دیگری را بگیریم در باره اجنده رئیس مجلس باید ترتیب
اجنده را حفظ کند و نگذارند كه هر كس از هر طرف صحبت
كند ورته گپ های موهوئی می رود و مثل این است كه ما از
يك الی بیست شمرده و باز حساب را از سر بگیریم لذا يك
فقره و یا دو فقره را باجنده بگیریم تا در اطراف آن -
مذاکره شود و کار شود .

عبد المظیم خان صافی شرمش شری - نظریا مرئیس
مقرات اجنده پرداخته ولی قبلا اظهار نمرد كه باید و لا
تصویب استفتاء محاکمات امضا شود و بعد گفت كه در -
اجنده امروز ما اولا مصادره تجارتی هندی و افغانستان
و ثانیاً مصادره افغانستان با دول سوریه و كذا مسئله
دیو شامل است اما آقای رئیس فرمودند كه چون وقت باخر
رسیده است من اجازه میدهم وكلا در اطراف موضوعات
خارج اجنده صحبت كنند .

سید محمد خان دهقان وكيل بد خشان - بنده عرض
میکم كه از جمله چندین مطالب ضروریه امروزه ملك و مملكت
در سال ۸۲۵ فقره را جدی تر پیش گرفته و خواستیم كار
كنان حكومت بعد ازین خلاف مواد قانون اساسی و دیگر
قوانین موضوعه رفتار نكرده تصمیم قوانین و اجرای مطالب
را حكومت اعلان كند همانا خود حكومت خواهر نمود كس
نمایدگان ملك در بعضی امور بمذاكره و مفاهمه با حكومت
پیش بیايند - با وجوديكه قبول این ادعا در بعضی موارد
قانونی فیصله با روی حسن عقیده كه داشتیم با اعضای كائین
داخل مفاهمه شدیم اما در ظرف دو سال و كسری بها -
مملزم شد كه ازین حسن عقیده زیان كشیده ایم و لا بد بعد
ازین نمیتوانیم با چنین روشی سر بها بند بیاينم و لذا
تصویبات شورا یعنی را كه تماماً تأیید قوانین است يك

فیصله قاطع میدايم و جدا مطالبه داریم كه قوانین عملی
گردیده مظالم و نكته های از بین برده شود - در اثر
مفاهمه با حكومت راجع بفصله خریداری كه حكومت از ما
طالب مدارك گردید و بیاينكه بهر گرانى به لای ملك تحمیل
میشد ما برای رضایین با و گران تر مدارك مذكوره را بدها
نمودیم ولی حكومت ان را طرف استفاده خود قرار داده و
اخیرا با بیژاد بر كفن مردم ملك و توان حیاتی ملك برای -
مماشر مامورین استفاده شد - اگر چه ما بنا افزودی صماشر
عساكر و طبقه فقیر با مامورین خورسندیم اما خدا كند با این

ذریعه ظلم و احتیاف - خود سوری و بی كارگی -
بی كفایت و سوء رفتار و سوء انتخاب و عدم مسئولیت
و قانون شكی ها از بین رفته و به قزونی مماشر و
زیاده روی مامورین هم افزونی بعمل نیايد لیكن با
این طرز و روشی كه روز بروز ملك بطرف خرابی رفته و سوری
حیاتی شان پاكین میشود نمیتوانیم لرایح و تكالیف
كمر شكی را به پد بریم زیرا تا امروز با تجربه دیده
ایم كه كار كنان حكومت مصدر كدام فعالیتی كه از ذلت
و خواری ملك جلوگیری كند نشده اند اوضاع زوابع
خراب و نه تنها وظیفه كدام وسایل مفیدی در دسترس
ملك گذاشته نشده بلكه ترتیبات موجه و طبیعی هم
از دست رفته است - مراعات و الحرج ها كه وسیله تربیه
و ازدیاد موالی است از طرف مامورین در مصر ه تجارت
گذاشته شده صناعات و حرف ملی نیز رو بسقوط - مصارف
دستخو شرو با زیجه وزارت مصارف قرار گرفته و از چند
سال با این طرف تحولات تا منجمیده - سوری تعلیمی يك
دسته قایل اولاد ملك را كه سمادست شمول در مكتب را
دارند روز بروز پاكین برده - قانون و دستور - نظم و
نسق در رشته ها و بشئون اداری و حیاتی ملك و مملكت
در كندارد (اگر باشد در جاتی است كه مفاد مادی
حكومت و عواید مالی كار كنان را حمایت كند) مفاهمه
اخلاقى یعنی نفاق و شقاق و دعاوی تا حق بیستن
طبقات ملك بمعرض افزودن عزاید تا مشروع مامورین
در تمام مملكت روز افزون و چندی تا ملا پناك دیگر در
جریان است - درست است كه از چند سال با این طرف
چند سرك و تعمیر و فابریك و تشكیلات بلند بالا بمحل
آمده اما این كارها روی چندان پایه ای بنواد یافت
كه بنیه دارائی ملك را قهرا ضعیف ساخته است و حاضر
ام توضیحاتی درین باره بدهم - بعد از سالهای -
متمادی كه ملك توانست اظهار مطالبی نموده و توجه
حكومت را بسوی خود معطوف سازد - وزیرای محترم دلایلی
روی كاغذ ریخته و به تمام مطالب ملك و تنها جواب
ممنوع میدهند بلكه میخواهند بارهای دیگری را بدوش
خلق تحمیل نمایند تا در زیر بار و فشار قانم تا توان
ملك خمیده و یارای تكلم و حرکت و حقوق طالبان برایش
باقی نماند - درین جا ارباب بصیرت قضاوت فرمایند كه
اینگونه پیشامد را بگذارم دلیل و منطق يك عمل دوستانه
و صادقانه بشاه و ملك بشماریم ؟ آیا ما بمرس ساختن
دوازده مایون نفوس را از پاكشاه مشیرع شان و كمسور
ملك را زیر بار هلافتها و انزجارها خن كودن عراق
و خبی ندارد ؟ آیا میشود درین عصر تمام كارها را يك
تواخت بروز برجه و استعمار قوت و تهدید و تخویف بالای
ملك پیش برد ؟ آیا اقایان تلویخ را مظالمه نكرده است
كه بهر خاست چنین اعمالی بی بورد ؟ بمقیده من تفنونی
رسوخ از راه وفق و ملایمت - دوستی و محبت و وحدت
فكر يك نفوذ با دوام و اطمینان بخش خواهد بود اما
استعمال قوت پایان خوب ندارد و وقتی ملك بخواد
(بقیه دراتی)

ادبیات
شاغلی محترم شیر احمد خان افغان
(د غزنی وینا) وکیل قوه باغ
ولی تصور کم شه د غزنی په مملکت کشر
غم شو و دجا و پوروت په کرم د مشقت کشی
پلا زوی د شا هانو مشرف په هر هیواد د وینه
دیو کج کلا هان په تا کسی تا ست و په هیبت کشی
حه شو هغه خلق د غزنی حکمرانی کوه
و په شا یسته هیواد ددی په حکمت کشی
عالم به و تازه ددی په خلق او صداقت سره
گذران د هر سړی و هم په عیثرا و عشوت کشی
ته مشکا وی د لایق سرداران و هسی
ولی د نقصان شو هم په اب په عزت کشی
په عقل شجاعت سره مشهور د اولادونه
لیک وی په تاریخ او کتابو په هر ملت کشی
مستند د عالمان فاضلان د علوم پیسی
لوس په تا کشی تا ست د لیونی په حکومت کشی
محتاج شوی هیوادونو تا اهل و تا رسا و ته
تپ لکه مرغی شوی اوس په لومه د رشوت کشی
خان ته په خطاب د ارسطو پلیناس کوی
دی په وی مزدور د حقیقه په حماقت کشی
تخوک لجه به فرق د مغفلو د مری و کسری
وا عجب با زار ده آس وریا خود قیمت کشی
ژاره جا مرا دینه مخ ته وگاژه لا شونه
خدایه خنک وړک شو ده سړی په دا ملت کشی

قابل توجه روزنتون - نظر بمقتضای عده ای از هم
و طعنان گرامی و افزونی عده کم شدگان از ویا ست
روزنتون تقاضا میمائیم که با ساس وظیفه يك اطاقی
را برای اطفال کم شده در روزنتون تخصیص داده و
خانی را برای پذیرائی آنان تعیین فرمائید
زیرا در مراکز پو لیس برای اطفال بیچاره جایی
مساعده و پرستاری درستی وجود ندارد *

خبرهای اژانس ششدرک :
از خارج - چون تیلوفون و موتر نمایند ما (دلخک)
در خطوطهای اخیر از دستش رفته ۰۰ بخیری ما را
نواختند - در صددیم منظوری کدام هواپیما ی
جیت دار را برایش حاصل داریم تا از قهر خود فراید
و خیری ما بفرستد *

در داخل - چون دیگر زمین زراعتی نمایند ارباب
ها علفچرو دشت ها را در املاک خود شامل می
سازند ۰۰ مرد کوهستانی که قبلا خود را سوختانده
بود - در گذشت ولی دعوایش باقی است تا جا نیکه
مملوما ت داریم علت سوزانیدنش عدم اعتنا بمرا یض
او در ولایت کابل و وزارت داخله بوده است ۰۰
شاغلی کفیل ریاست تفتیش مصارف در ششمین جلسه
کلتوری یو تسکو تمین گردید ۰۰ خدا مهر بان است
که این بار سودی بهیمیم - کافی علم و جهل در
دهمزدگی باز شده و رئیس کوپراتیف هم عاقبت به
استمقا و یا ۰۰۰ تکان های زلزله اخیر بخیر گذشت
و وجب خان میگوید ۰۰ شکر آگهی همه چیز از سرها
سبیل میماند ۰۰ نماینده ششدرک توسط دستگاه
مخصوص خود از میمنه اطلاع گرفته است که اولیا ی
اتضا ط بیک عده محبوسین اجازه بدهند که بخانه
اشخاص مصمینی رفته و سرش را زده و مالش را تا راج
نمایند چنانچه مرا د بای تا را در محله تنورک
کشته و بعد تمذیب عده یی نوا اصل قا تل کنه
شخص محبوس بود شناخته شد همچنان مو ظفین
کوتل قیصار دو نفر جوان را کشته و مالش را ضبط
نموده اند و بعد تحقیق و اعتراف ژاندا رمهای موظف
گفته اند که ما برای تلافی رشوتیکه برای تقرر باین
وظیفه داده ایم مجبور باین رویه میباشیم ۰۰

اعلا ناته قابل توجه
هم خرما هم ثواب : تکه های پشش و غیره -
تولیدات فا بریکه پشمینه باقی قندهار در جاده میوند
تزدیک به کتابفروشی د ستیاب میشود با پول اندک
تکه های مرغوب و دیو دوام را حاصل و هم فا بریکه
و طغی خود را با ین وسیله تقویه میکنند *

صحنه خلق - برای خدمت بهموطنان گرامی یکمده
از مثلین جوان حاضر شده اند صحنه ای ترتیب دهند
هموطنان گرامی با سهام صدالی هزار افغانی میتوان کنند
با ین خدمت ملی اشتراک نموده و هم از مفاد آن استفاده

مژده بهموطنان گرامی
طوریکه شاغلی گل پاچا خان الفت اطلاع میدهد اخیرا
ریاست مطبوعات رسما به نشر جریده هفته وار (اولوس)
اجازه دادند - ما طلوع این ستاره درخشان ملی را
به هموطنان گرامی مژده داده و امیدواریم که شاغلی
الفت که سابقه طولانی در مطبوعات کشور داشته و یک
نویسنده حساس و صاحب درد اند مجله ابرو مندی
بخلق تقدیم نموده و با نشر افکار پاک و ین الا یش بدرد
های عدیده ملت مرهم گذارند ما توفیقاً مزیدی برای
شاغلی الفت خواسته و کامیابی شان را درین راه خواستگار
خلق و خلق

کیمیا گر فیلسوف
رجب خان - چرا ان هائیکه دیروز مصطفی مخترع القاب
چا پلوسی و عاشق و عامل پلان های اجنبی و مجسمه
فقر و فلاکت بوده اند - امروز مشکل یک ملیونر (مسی
سرمایه ؟؟) خود را و طغخواه و دشمن چا پلوسی و القاب
۰۰۰ حساب میکنند ؟

عجب خان - این ها کیمیا گران فیلسوف و استادان مکب
فلام طون اند که ین دا شدن سرمایه و منبع معلوم -
ملیونر شده و امروز هم از روی فلسفه متاعی را به با زار
عرضه میکنند که خریدار داشته باشد *

قیمت یک شماره ۵۰ پیسول